

Forslag

til

Lov om ændring af lov om højere forberedelseseksamen.

Fremsat den 30. november 1972 af *undervisningsministeren*.

§ 1.

I lov om højere forberedelseseksamen, jfr. lovbekendtgørelse nr. 316 af 2. juli 1970 foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

„§ 1. Højere forberedelseseksamen skal sikre tilstedeværelsen af det faglige grundlag og de øvrige almene forudsætninger, der er nødvendige for at påbegynde videregående uddannelser.“

2. § 2 affattes således:

„§ 2. Undervisningen til højere forberedelseseksamen omfatter fagene dansk, religion, historie, samfundsfag, biologi, geografi, matematik, fysik, kemi, engelsk, fransk, russisk, tysk, musik, formning, psykologi og legemsøvelser. Det enkelte fag er enten fælles for alle elever (fællesfag) eller tillige eller alene tilvalgsfag for den enkelte elev.“

Stk. 2. Undervisningsministeren kan tilføje yderligere fag.

Stk. 3. Elever, der tilhører et trossamfund uden for folkekirken, fritages efter anmodning for at deltage i undervisningen i religion. Er eleven undergivet forældremyndighed, kan fritagelse kun ske med samtykke fra dennes indehaver.“

3. § 3, stk. 1 og 2 affattes således:

„§ 3. Undervisningen gives på kursus til højere forberedelseseksamen. Sådanne kursus kan oprettes som statskursus af undervisningsministeren og med undervisningsministerens godkendelse som amtskommunale eller private kursus, i København og Frederiksberg tillige som kommunale kursus.“

Stk. 2. Kursus kan kun oprettes, hvis Undervisningsmin. dep. 1. afd. j. nr. 10-10-52/72.

undervisningsministeren finder, at der er et uddannelsesmæssigt behov i det pågældende område, og at der er grundlag for en forsvarlig undervisning, herunder kvalificerede lærere, egnede lokaler og fornødent udstyr.“

4. § 5 affattes således:

„§ 5. Ved hvert kursus skal der være et elevråd, hvis medlemmer vælges af eleverne eller består af samtlige elever.“

Stk. 2. De nærmere bestemmelser om elevrådets beføjelser fastsættes af undervisningsministeren, der endvidere kan fastsætte regler for lærerråd og andre samarbejdsorganer ved kurserne.“

5. § 7, stk. 2 affattes således:

„Stk. 2. § 2, stk. 3 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til fritagelse for prøve i religion.“

6. I § 9, stk. 1 affattes litra a) således:

„a) undervisningen til højere forberedelseseksamen, herunder de enkelte fags indhold og omfang, hvilke fag der er fællesfag, og hvilke fag der tillige eller alene er tilvalgsfag, samt mindstefordringen med hensyn til antallet af tilvalgsfag for den enkelte elev.“

7. § 9, stk. 2 ophæves.

8. § 11 ophæves.

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. juli 1973, § 1, nr. 3 dog den 1. april 1973.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter overgangsregler, for så vidt angår bestemmelserne i § 2, stk. 3 og § 7, stk. 2.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Efter bestemmelsen i § 11 i lov om højere forberedelseseksamen, jfr. lovbekendtgørelse nr. 316 af 2. juli 1970, skal forslag til revision fremsættes senest i folketingsåret 1972-73.

Ved lov nr. 236 af 8. juni 1966 om højere forberedelseseksamen blev der tilvejebragt hjemmel for afholdelse af højere forberedelseseksamen og etablering af undervisning på kursus, der forbereder her til. Om lovforslaget og behandlingen heraf i folketinget henvises til Folketingstidende 1965-66 A. sp. 561—570, F. sp. 987—1056, B. sp. 1041—1062, F. sp. 5629—5678, B. sp. 1157—1160, F. sp. 6000—6002, C. sp. 537—540.

Siden 1966 er der tre gange foretaget ændringer i loven:

Efter loven af 1966 kunne kursus til højere forberedelseseksamen oprettes som statskursus og som private kursus. Ved lov nr. 150 af 8. maj 1968 blev der under hensyn til det behov, der havde vist sig for kursusplasser, åbnet mulighed for etablering også af kommunale kursus (i tilknytning til kommunale gymnasieskoler).

Ved lov nr. 340 af 18. juni 1969 blev § 4, der indeholdt en bestemmelse, hvorefter godkendte private kursus havde ret til statstilskud efter regler, der indtil videre skulle fastsættes efter forhandling med finansministeren og finansudvalget, ophævet som en konsekvens af lov nr. 337 af 18. juni 1969 om statsstøtte til visse private skoler, der indeholder støtte-regler for bl. a. private kursus til højere forberedelseseksamen.

Ved lov nr. 234 af 27. maj 1970 blev der i tilslutning til, at der i § 40, stk. 1 i lov nr. 44 af 9. februar 1970 om styrelsen af kommunernes skolevæsen og virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v. var tillagt amtskommunerne kompetence til at oprette skoler og andre undervisningsinstitutioner, skabt udtrykkelig hjemmel for, at der kan oprettes kursus til højere forberedelseseksamen under amtskommunerne eksempelvis ved amtskommunale gymnasieskoler. Endvidere blev der fastsat nærmere betingelser for statstilskud til godkendte private kursus. Endelig blev der åbnet mulighed for, at undervisningsministeren kan fastsætte regler om lærerråd og andre samarbejdsorganer ved kurserne.

De nærmere bestemmelser om højere forberedel-

seseksamen og om undervisningen m. v. på kursus til højere forberedelseseksamen er fastsat i undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 360 af 30. juli 1970, der afløste den oprindelige bekendtgørelse nr. 48 af 28. februar 1967.

Revisionsbestemmelsen i § 11 blev under folketingsbehandlingen i 1966 indsat ved ændringsforslag med henblik på, at der på ny kunne blive taget stilling til lovens indhold, når man i de første år har fået erfaringer med hensyn til indpasningen af højere forberedelseseksamen som et almindeligt led i uddannelsessystemet, og man skal derfor i det følgende gøre rede for udviklingen.

I perioden fra starten af undervisningen til højere forberedelseseksamen i 1967 og indtil i dag er der oprettet følgende antal 1. klasser, hver med 24 elever:

1967-68	34 klasser
1968-69	68 -
1969-70	100 -
1970-71	124 -
1971-72	166 -
1972-73	217 -

Uanset at man således har oprettet et stærkt stigende antal nye klasser, har det ikke hidtil været muligt at optage alle kvalificerede ansøgere. Det samlede antal ansøgere var i 1971 ca. 7300 og i 1972 ca. 10000. Der foreligger ikke nøjagtige opgørelser over, hvor mange af ansøgerne der måtte anses for kvalificerede, men det må efter det for ministeriet foreliggende antages at dreje sig om henholdsvis ca. 5600 og ca. 7000. Heraf blev der optaget 4008 i 1971 og 5208 i 1972, men på grund af framelding eller udmelding blev et betydeligt antal pladser ledige. Ved optagelse på disse pladser blev antallet af ikke optagne kvalificerede ansøgere reduceret til ca. 800 i 1971 og ca. 900 i 1972.

Efter de nuværende planer er det hensigten at forøge antallet af nye 1. klasser således: i 1973—74: 44, i 1974—75: 40, i 1975—76: 20 og i 1976—77: 20. Gennem denne udvidelse og en udvidelse af den nedenfor omtalte undervisning til højere forberedelseseksamen i enkelte fag under loven om fritidsundervisning, forventer ministeriet, at behovet vil blive dækket.

Antallet af elever på kursus til højere forberedelseseksamen, fordelt på undervisningsinstitutioner samt på 1. og 2. klasser, udgør i undervisningsåret 1972-73:

	1. klasse	2. klasse	I alt
Statsgymnasier	1.656	988	2.644
Kommunale gymnasier	2.232	1.406	3.638
Seminarier	936	946	1.882
Private gymnasier og studenterkursus	192	154	346
Statens HF-kursus	192	154	346
i alt	5.208	3.648	8.856

Den procentuelle fordeling på alder og køn af eleverne i 1. kursusklasse i 1971-72 fremgår af følgende oversigt:

Alder	Mænd	Kvinder	I alt
17 år	20,0	28,6	24,4
18 år	26,5	28,8	27,7
19 år	14,2	14,2	14,2
20 år	7,8	7,1	7,4
21-25 år	24,0	13,4	18,5
26 år	7,7	7,8	7,8
20 år	39,5	28,3	33,7

Den procentuelle fordeling efter forudgående skoleuddannelse og dennes afslutningsår af eleverne i 1. kursusklasse i 1971-72 fremgår af følgende oversigt:

Afslutningsår	7., 8. og 9. klasse	10. klasse	Real- eksamen	Anden skole- uddannelse	Uoplyst	I alt
1971	1,2	6,2	38,3	0,5	1,5	47,8
1970	0,2	1,8	18,8	0,4	0,4	21,5
1969	0,2	0,9	6,8	0,3	0,1	8,2
1968	0,1	0,2	2,9	0,2	0,0	3,4
1967	0,2	0,2	2,2	0,1	0,0	2,8
1966	0,3	0,2	1,6	0,0	0,0	2,1
1965	0,4	0,0	1,6	0,0	0,0	2,0
tidligere	1,8	0,1	4,1	0,2	1,0	7,1
uoplyst	0,5	0,3	3,2	0,9	0,2	5,1
i alt	4,8	9,9	79,3	2,6	3,2	

Ud over den undervisning, der i medfør af loven om højere forberedelseseksamen fører frem til denne eksamen, er der fra efteråret 1970 i medfør af lov om fritidsundervisning m. v. etableret forsøgsundervisning til højere forberedelseseksamen i enkelte fag. Forsøgsvirksomheden omfattede i 1970-71 10 kurser med ca. 10000 undervisningstimer, mens der i 1971 blev oprettet 31 kurser med ca. 25.000 undervisningstimer og i 1972 31 kurser med ca. 38.000 undervisningstimer, hvoraf 7000 timer fortsætter timer, der er påbegyndt i 1971.

Eksamen på disse kurser er afholdt første gang i 1971, hvor ialt 239 elever har været til prøve i enkelte fag.

Antallet af dimittender fra de toårige kursus til højere forberedelseseksamen i årene 1969-72 udgør ialt 7000, der fordeler sig således:

1969	695
1970	1.375
1971	2.030
1972	2.900

Af de 4100 eksaminander, der i årene 1969-71 har bestået højere forberedelseseksamen, er 412 blevet optaget på universiteterne, 2758 på seminarierne, 99 på de sociale højskoler og ca. 250 på højere læreanstalter eller andre af de nedenfor nævnte uddannelsesinstitutioner.

Optagelsen ved universiteterne og nogle af de andre højere læreanstalter er i den nævnte periode sket ved dispensation i de enkelte tilfælde, og i hvert fald for universiteternes vedkommende normalt betinget af tillægsprøve(r) i fag, der er nødvendige for det ønskede studium.

Ved undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 318 af 28. juni 1972 om betingelser for adgang til studierne på Københavns, Århus og Odense universiteter blev højere forberedelseseksamen gjort umiddelbart adgangsgivende til studierne på de nævnte universiteter, således at der for immatrikulerede med højere forberedelseseksamen lige som for dem, der immatrikuleres på andet grundlag, ved de enkelte studier kan fastsættes krav om aflæggelse af

prøver i tilknytning til gymnasiale suppleringskursus eller eventuelt andre tillægsprøver. Tilsvarende bestemmelser blev i sommeren 1972 fastsat med hensyn til adgangen til en række studier ved andre højere læreanstalter.

Gymnasiale suppleringskursus er i henhold til undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 114 af 5. april 1972 oprettet fra begyndelsen af undervisningsåret 1972-73, bl. a. med henblik på at imødekomme det øgede behov for supplerende prøver, som den umiddelbare adgang til universiteterne m. v. for dem, der har bestået højere forberedelseseksamen, har medført.

Højere forberedelseseksamen giver herefter direkte eller suppleret med prøver ved de gymnasiale suppleringskursus adgang til følgende videregående uddannelsesinstitutioner:

Seminarierne
De sociale højskoler
Universiteterne
Tandlægehøjskolerne
Handelshøjskolerne
Artikektskolerne
Danmarks farmaceutiske Højskole
Danmarks tekniske Højskole
Danmarks Ingeniørakademi
Landbohøjskolen
Biblioteksskolen

Endvidere optages ansøgere med højere forberedelseseksamen på en række uddannelsesinstitutioner, hvortil også mindre krævende skolemæssige foruddannelser giver adgang. Dette gælder således bl. a. sygepleje-, ergoterapeut-, fysioterapeut- og hospitalslaborantskolerne, jordemoderskolen, børnehave- og fritidspædagog- samt børneforsorgsseminarierne og skolen for boligindretning.

Sammenfattende kan man konstatere, at intentionerne med loven om højere forberedelseseksamen, således som de fremgår af det i 1965 fremsatte lovforslag og folketingsudvalgets betænkning herover, er blevet realiseret i meget vidt omfang, og at højere forberedelseseksamen således har indtaget en betydningsfuld plads inden for de almene skoleuddannelser.

De siden lovens gennemførelse indvundne erfaringer giver ikke grundlag for i det forslag til revision, som nu fremsættes i henhold til lovens § 11, at foreslå væsentlige ændringer. De foreslåede ændringer, der er omtalt nærmere i bemærkningerne til de enkelte forslag, vedrører formålsbestemmelsen (jfr. § 1, nr. 1 og 7), fagrækken (jfr. § 1, nr. 2 og 6), adgangen til fritagelse for faget religion (jfr. § 1, nr. 2 og 5) samt bestemmelsen om elevråd (jfr. § 1, nr. 4).

Hertil kommer en ændring i anledning af forslaget om, at de kommunale gymnasieskoler overtages af amtskommunerne (jfr. § 1, nr. 3).

Som bilag er optrykt de gældende bestemmelser i lov om højere forberedelseseksamen sammenholdt med formuleringen efter lovforslaget.

Bemærkninger til de enkelte ændringsforslag.

Til § 1.

Til nr. 1.

Da loven om højere forberedelseseksamen blev gennemført i 1966 samtidig med loven om uddannelse af lærere til folkeskolen, ønskede man for det første at skabe en adgangsvej til læreruddannelsen ved siden af studentereksamen. Det blev derfor i lovens § 1, stk. 1 fastsat, at højere forberedelseseksamen skal sikre tilstedeværelsen af de kundskaber, der er nødvendige til at begynde uddannelsen til lærer i folkeskolen.

For det andet anså man det for helt nødvendigt, at højere forberedelseseksamen blev accepteret som direkte anvendelig i en række andre videregående uddannelser. Det blev derfor i § 1, stk. 2 fastsat, at højere forberedelseseksamen efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse også kan tilrettelægges med henblik på andre videregående uddannelser. Gennemførelsen af dette måtte afvente udformningen af de nærmere bestemmelser om højere forberedelseseksamen og forhandlinger til forskellig side, medens selve lovhjemmelen for den nye adgangsvej til læreruddannelsen måtte tilvejebringes samtidig med vedtagelsen af læreruddannelsesloven.

Som det fremgår af de indledende bemærkninger, giver højere forberedelseseksamen nu adgang til en lang række videregående uddannelser, og man finder det herefter ikke længere naturligt i loven specielt at nævne en enkelt af disse. Ved videregående uddannelser forstår man uddannelser, der normalt bygger på et 12-årigt uddannelsesforløb.

De ændringer, der nu foreslås ved lovens revision, berører ikke højere forberedelseseksamen som grundlag for uddannelsen af lærere til folkeskolen, og ved kommende ændringer af de nærmere bestemmelser om højere forberedelseseksamen vil det blive indtaget, at den fortsat skal være grundlag blandt andet for læreruddannelsen, jfr. læreruddannelseslovens § 5, stk. 1.

Den foreslåede ændring af ordet „kundskaber“ til „det faglige grundlag og de almene forudsætninger“ er begrundet i, at man finder den hidtidige formulering for snæver og ikke ganske dækkende for et af hovedsynspunkterne bag loven, hvorefter højere

forberedelseseksamen i særlig grad skal sigte på at godtgøre studieegnethed, og altså ikke blot et kundskabsgrundlag, men også modenhed og hensigtsmæssige studiemetoder.

Til nr. 2.

Efter § 2, stk. 2 i den gældende lov kan undervisningsministeren føje yderligere fag til de fag, som undervisningen til højere forberedelseseksamen omfatter ifølge § 2, stk. 1. I henhold hertil er fagene samfundsfag, russisk og psykologi i bekendtgørelsen om højere forberedelseseksamen føjet til den i loven nævnte fagrække — for så vidt angår russisk som 3. fremmedsprog alternativt med fransk. Det foreslås derfor, at samfundsfag, russisk og psykologi medtages i fagrækken i § 2, stk. 1.

Benævnelsen på fagene kristendomskundskab og sang er ændret til religion henholdsvis musik. Der tilsigtes ikke hermed nogen realitetsændring, men de foreslåede benævnelser svarer bedre til det for fagene fastsatte indhold og er de samme som de for gymnasiet gældende.

I bemærkningerne til forslaget til lov om højere forberedelseseksamen var det til § 2 anført, at det ikke var meningen, at alle elever nødvendigvis skulle have alle fag. Ved udformningen af de nærmere bestemmelser angående denne eksamen og undervisningen hertil er fagene delt op i en række fag, som alle elever skal have — fællesfag — og nogle tilvalgsfag, hvoraf hver enkelt skal have et vist minimum, sammensat efter eget valg ud fra evner, interesser og ønske om senere uddannelse eller erhverv. Af fagene er nogle alene fællesfag og nogle alene tilvalgsfag, medens nogle er både fællesfag og tilvalgsfag, således at der her er tale om to niveauer. Man finder, at denne uddannelsens hovedstruktur bør fremgå af loven, hvorfor man foreslår, at der i § 2, stk. 1 medtages en bestemmelse herom.

§ 2, stk. 2 foreslås opretholdt uændret.

Efter den gældende lovs § 2, stk. 3 og § 7, stk. 2 fritages elever og eksaminander, der ikke tilhører folkekirken, efter anmodning henholdsvis for undervisning i kristendomskundskab og for prøve i faget.

I betænkningen vedrørende religionsundervisningen i gymnasiet, på studenterkursus m. v. samt på kursus til højere forberedelseseksamen (nr. 569/1970) har kristendomsundervisningskommissionen givet udtryk for, at muligheden for at blive fritaget for at deltage i religionsundervisning i betragtning af, at faget er et rent kundskabsfag, principielt bør bortfalde. Kommissionen mener dog, at en konsekvent gennemførelse af, at alle elever skal deltage i religionsundervisningen, næppe er

mulig, idet der bør tages hensyn til elever, for hvem deltagelse i undervisningen kan blive en alvorlig samvittighedsbelastning derved, at undervisningen bringer eleven i konflikt med det trossamfunds lære, som han tilhører. Kommissionen udtaler, at en her til sigtende dispensationsadgang bør udformes således, at der gives elever, som har et dokumenteret tilhørsforhold til et trossamfund, der enten ikke tillader eller i det enkelte tilfælde fraråder deltagelse i undervisningen, ret til fritagelse efter begæring.

Ved den foreslåede ændring af § 2, stk. 3 følger man kommissionen, dog at man har knyttet fritagelsesadgangen til et rent objektivi kriterium, nemlig tilhørsforholdet til et trossamfund uden for folkekirken. Man undgår herved, at der skal foretages en vurdering af, om tilhørsforholdet i det enkelte tilfælde er af en sådan karakter, at det nødvendigvis gør en fritagelse.

Til nr. 3

Efter den gældende affattelse af lovens § 3, stk. 1 kan kursus til højere forberedelseseksamen oprettes som statskursus af undervisningsministeren og som kommunale, amtskommunale eller private kursus med undervisningsministerens godkendelse.

I henhold til § 1, stk. 3 i lov om gymnasieskoler og studenterkursus, jfr. lovbekendtgørelse nr. 328 af 10. juli 1970 („gymnasieloven“) kan kursus til højere forberedelseseksamen knyttes til en gymnasieskole. Kommunale kursus til højere forberedelseseksamen findes udelukkende i tilknytning til kommunale gymnasieskoler.

I henhold til § 1, stk. 4 i samme lov har der ikke efter 1. august 1970 kunnet oprettes nye kommunale gymnasieskoler uden for København og Frederiksberg, og ved det den 9. november 1972 fremsatte forslag til lov om ændring af gymnasieloven er det foreslået, at de bestående kommunale gymnasier uden for Københavns og Frederiksberg kommuner fra 1. april 1973 overtages af amtskommunerne. Hermed vil de kommunale kursus til højere forberedelseseksamen automatisk blive overtaget af amtskommunerne på samme vilkår, som kommer til at gælde for gymnasieskolerne i øvrigt.

I overensstemmelse hermed foreslås § 3, stk. 1 i loven om højere forberedelseseksamen ændret således, at kursus til højere forberedelseseksamen efter denne lov alene kan være statslige, amtskommunale eller private. Denne ændring bør ligesom den foreslåede ændring af gymnasieloven gælde fra 1. april 1973.

Adgangen til at oprette og drive kursus til højere forberedelseseksamen som kommunale i henhold til

loven om fritidsundervisning m. v. berøres ikke af den her foreslåede ændring.

Ved ændringsforslaget til § 3, stk. 2 fastsættes det udtrykkeligt, at kursus kun kan oprettes, såfremt der i området er et uddannelsesmæssigt behov. Bestemmelsen gælder såvel statslige og amtskommunale kursus som private kursus. Bestemmelsen svarer i øvrigt til, hvad der er fastsat i gymnasielovens § 18, stk. 1, nr. 4 som betingelse for anerkendelse af private gymnasieskoler og studenterkursus.

Til nr. 4.

Efter den gældende lovbestemmelse skal der ved hvert kursus være et elevråd, hvis medlemmer vælges af eleverne, idet de nærmere bestemmelser om dets sammensætning og beføjelser fastsættes af undervisningsministeren. Sådanne bestemmelser er ikke fastsat.

Efter den nu foreslåede affattelse af bestemmelsen vil det tilkomme eleverne selv at afgøre, om de ønsker et valgt elevråd eller et elevråd, der består af samtlige elever. Hermed inødekomes et udbredt ønske om, at kursuseleverne selv skal kunne fastsætte, hvordan de ønsker elevrådsarbejdet organiseret. Samtidig bliver der mulighed for at få erfaring med hensyn til, hvordan forskellige former for organisationen af elevrådsarbejdet fungerer. Man ønsker navnlig erfaring med hensyn til elevråd, der består af samtlige elever, inden en sådan ordning eventuelt indføres andre steder.

Til nr. 5.

Der henvises til bemærkningerne til nr. 2.

Til nr. 6.

Når ordningen med fællesfag og tilvalgsfag, som foreslået, angives i § 2, stk. 1, finder man det rig-

tigst, at det af bemyndigelsesbestemmelsen udtrykkeligt fremgår, at ministeren fastsætter, hvilke fag der er fællesfag, og hvilke fag der tillige eller alene er tilvalgsfag, samt mindstefordringen med hensyn til antallet af tilvalgsfag for den enkelte elev.

Til nr. 7.

Efter § 9, stk. 2 i den gældende lov fastsættes de nærmere regler om undervisningens indhold og omfang m. v. i den udstrækning, hvori de berører grundlaget for læreruddannelsen, efter forhandling med det i lov om uddannelse af lærere til folkeskolen omhandlede seminarieråd.

Med forslaget om, at § 9, stk. 2 ophæves, tilsigtes der ingen realitetsændring, jfr. at højere forberedelseeksamen i henhold til læreruddannelsesloven er adgangsgivende til læreruddannelsen, og at undervisningsdirektøren for gymnasieskolerne og højere forberedelseeksamen er medlem af seminarierådet, når det behandler sager om adgangen til seminarierne. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til nr. 1.

Til § 2.

Da undervisningsåret på kursus til højere forberedelseeksamen begynder den 1. juli, foreslås det, at ikrafttrædelsen fastsættes til 1. juli 1973, dog således at undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte overgangsregler for så vidt angår elever og eksaminander, der ikke tilhører folkekirken, og som efter den gældende bestemmelse har haft en berettiget forventning om, at de kunne gennemføre højere forberedelseeksamen uden at deltage i undervisningen i kristendomskundskab og/eller aflægge prøve heri.

Med hensyn til det særlige ikrafttrædelsestidspunkt for § 3, stk. 1 henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3.

Bilag.

De gældende bestemmelser i lov om højere forberedelseseksamen sammenholdt med formuleringen efter lovforslaget.

Gældende formulering.

§ 1. Højere forberedelseseksamen skal sikre tilstedeværelsen af de kundskaber, der er nødvendige til at begynde uddannelsen til lærer i folkeskolen.

Stk. 2. Efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse kan højere forberedelseseksamen også tilrettelægges med henblik på andre videregående uddannelser.

§ 2. Undervisningen til højere forberedelseseksamen omfatter følgende fag: dansk, kristendomskundskab, historie, biologi, geografi, matematik, fysik, kemi, engelsk, fransk, tysk, sang, formning og legemsøvelser.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan tilføje yderligere fag.

Stk. 3. Elever, der ikke tilhører folkekirken, fritages efter anmodning for undervisning i kristendomskundskab.

§ 3. Undervisningen gives på kursus til højere forberedelseseksamen. Sådanne kursus kan oprettes som statskursus af undervisningsministeren og som kommunale, amtskommunale eller private kursus med undervisningsministerens godkendelse.

Stk. 2. Kursus kan kun oprettes, hvis undervisningsministeren finder, at der er grundlag for en forsvarlig undervisning, herunder kvalificerede lærere, egnede lokaler og fornødent udstyr.

Stk. 3. Godkendelse gives for et bestemt antal år.

Stk. 4. Undervisningsministeren foranstalter tilsyn med kurserne.

Lovforslagets formulering.

§ 1. Højere forberedelseseksamen skal sikre tilstedeværelsen af det faglige grundlag og de øvrige almene forudsætninger, der er nødvendige for at påbegynde videregående uddannelser.

§ 2. Undervisningen til højere forberedelseseksamen omfatter fagene dansk, religion, historie, samfundsfag, biologi, geografi, matematik, fysik, kemi, engelsk, fransk, russisk, tysk, musik, formning, psykologi og legemsøvelser. Det enkelte fag er enten fælles for alle elever (fællesfag) eller tillige eller alene tilvalgsfag for den enkelte elev.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan tilføje yderligere fag.

Stk. 3. Elever, der tilhører et trossamfund uden for folkekirken, fritages efter anmodning for at deltage i undervisningen i religion. Er eleven undergivet forældremyndighed, kan fritagelse kun ske med samtykke fra dennes indehaver.

§ 3. Undervisningen gives på kursus til højere forberedelseseksamen. Sådanne kursus kan oprettes som statskursus af undervisningsministeren og med undervisningsministerens godkendelse som amtskommunale eller private kursus, i København og Frederiksberg tillige som kommunale kursus.

Stk. 2. Kursus kan kun oprettes, hvis undervisningsministeren finder, at der er et uddannelsesmæssigt behov i det pågældende område, og at der er grundlag for en forsvarlig undervisning, herunder kvalificerede lærere, egnede lokaler og fornødent udstyr.

(Stk. 3 uændret).

(Stk. 4 uændret).

Gældende formulering.

§ 4. Til godkendte private kursus yder staten tilskud under følgende betingelser:

1. Kursus skal som gennemsnit af de seneste 3 finansår, i hvilke det har været i virksomhed, have haft mindst 8 elever pr. klasse. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige denne bestemmelse.
2. Kursus' rektor og lærere skal være aflønnet efter de for statskurserne gældende regler.
3. Kursus' rektor og lærere skal være medlemmer af vedkommende pensionskasse eller over for undervisningsministeren godtgøre, at der på anden måde er sikret dem en passende pension.
4. Kursus skal i det omfang, pladsforholdene tillader det, optage elever, der henvises af det offentlige skolevæsen som egnede til optagelse.

§ 5. Ved hvert kursus skal der være et elevråd, hvis medlemmer vælges af eleverne.

Stk. 2. De nærmere bestemmelser om elevrådets sammensætning og beføjelser fastsættes af undervisningsministeren, der endvidere kan fastsætte regler om lærerråd og andre samarbejdsorganer ved kurserne.

§ 6. Undervisningsministeren lader højere forberedelseseksamen afholde ved kurserne.

Stk. 2. Det er en betingelse for at indstille sig til eksamen, at den pågældende er fyldt 18 år inden den 1. februar i det år, eksamen finder sted. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om undtagelse i særlige tilfælde fra denne betingelse.

Stk. 3. De øvrige betingelser for at indstille sig til eksamen fastsættes af undervisningsministeren. Det kan ikke fastsættes som betingelse, at den pågældende har fulgt undervisningen til højere forberedelseseksamen.

§ 7. Eksamen omfatter de fag, der undervises i efter § 2. Resultatet af prøver i fagene sang, formning og legemsøvelser indgår ikke i beregningen af, om eksamen er bestået.

Stk. 2. Eksaminander, der ikke tilhører folkekirken, fritages efter anmodning for prøve i kristendomskundskab.

Lovforslagets formulering.

§ 4. (uændret).

§ 5. Ved hvert kursus skal der være et elevråd, hvis medlemmer vælges af eleverne eller består af samtlige elever.

Stk. 2. De nærmere bestemmelser om elevrådets beføjelser fastsættes af undervisningsministeren, der endvidere kan fastsætte regler for lærerråd og andre samarbejdsorganer ved kurserne.

§ 6. (uændret).

§ 7. (Stk. 1 uændret).

Stk. 2. § 2, stk. 3 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til fritagelse for prøve i religion.

Bilag til f. t. 1. vedr. højere forberedelseseksamen.

Gældende formulering.

§ 8. Ved eksamen holdes der skriftlige og mundtlige prøver med censorer, der beskikkes af undervisningsministeren. De mundtlige prøver er offentlige.

Stk. 2. Der udstedes bevis for eksamen efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse.

§ 9. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om

a) undervisningen til højere forberedelseseksamen, herunder om de enkelte fags indhold og omfang,

b) afholdelse af denne eksamen og fordringerne i de enkelte fag ved eksamen,

c) karaktergivning og censur.

Stk. 2. Regler efter stk. 1 fastsættes i det omfang, hvori de berører grundlaget for læreruddannelsen, efter forhandling med det i lov om uddannelse af lærere til folkeskolen omhandlede seminarieråd.

§ 10. (Oprindelig ikrafttrædelsesbestemmelse).

§ 11. Forslag om revision af loven fremsættes senest i folketingsåret 1972-73.

Lovforslagets formulering.

§ 8. (uændret).

§ 9. (1. og 2. linie uændret).

a) undervisningen til højere forberedelseseksamen, herunder de enkelte fags indhold og omfang, hvilke fag der er fællesfag, og hvilke fag der tillige eller alene er tilvalgsfag, samt mindstefordringen med hensyn til antallet af tilvalgsfag for den enkelte elev,

b) (uændret).

c) (uændret).

Stk. 2 ophæves.

§ 11. ophæves.